

Broj: 65/25

Podgorica, 17. oktobar 2025. godine

DĆM

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, u skladu sa odredbom člana 41 Zakona o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore ("Službeni list Crne Gore", br. 42/11, 32/14, 21/17), postupajući po pritužbi XX, daje

M I Š L J E N J E

I UVOD

1. XX podnijelo je pritužbu zbog predloga novog Zakona o energetici, koji uvodi subvencije za socijalno ugrožene potrošače, ali istovremeno zanemaruje prava podstanara, koji čine značajan dio populacije sa niskim prihodima, što ima potencijal da dovede do ozbiljne diskriminacije hiljadu podstanarskih porodica u Crnoj Gori.

1.1. U pritužbi je, pored ostalog, navedeno: da novi Zakon o energetici predviđa da subvencije budu dodijeljene isključivo onima koji su zvanično prepoznati kao krajnji potrošači električne energije, što praktično znači da većina podstanara neće moći da ostvari pravo na subvencije, budući da se računi za struju često vode na ime stanodavaca. Dalje se ističe da takav tretman podstanara ne samo da ih stavlja u nepovoljan položaj, već ih i potpuno isključuje iz sistema socijalnih subvencija. Takođe, istakli su potrebu za hitnim donošenjem zakona koji će regulisati tržište iznajmljivanja i obavezati stanodavce na prijavljivanje podstanara, kao i za institucionalnu podršku u izradi Registra podstanara. Navodi se da Udruženje podstanara Crne Gore već duže vrijeme insistira na formiranju Registra podstanara kao ključnom koraku ka njihovoj zaštiti, kao i da su sami započeli izradu ovog registra i očekuju podršku u njegovoj realizaciji.

II ISPITNI POSTUPAK

2. U cilju utvrđivanja pravno relevantnih činjenica i okolnosti, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore je saglasno odredbi člana 35 Zakona o zaštitniku/ci pokrenuo ispitni postupak i zatražio izjašnjenje na navode iz pritužbe od Ministarstva energetike.

2.1. U dostavljenom izjašnjenju Ministarstva energetike je, pored ostalog, navedeno:

- Da je Crna Gora, kao članica Energetske Zajednice i zemlja kandidat za pridruženje Evropskoj Uniji u obavezi da uskladi legislativu sa postojećom legislativom Evropske Unije, a donošenjem novog Zakona o energetici izvršiće se dalje usklađivanje zakonodavstva Crne Gore sa pravnom tekovinom EU u oblasti energetike;

- Da se odredbe Zakona o energetici i podzakonski akti koji će biti doneseni na osnovu istog usklađuju sa Direktivom (EU) 2019/944 o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije;

- Da se ključne novine koje se transponovanjem ove direktive uvode u Predlog ovog zakona odnose na definisanje aktivnog kupca, agregacije i ugovora o agregaciji, energetske siromaštva, proširenja nadležnosti Agencije, operatora distributivnog i prenosnog sistema električne energije, energetske zajednice građana, aplikacije za poređenje ponuda ponuđača, kao i prava na ugovor o dinamičkoj cijeni;

- Da se predlogom Zakona o energetici član 186 - Snabdijevanje ranjivih kupaca navodi sljedeće:

1. Ranjivi kupci koji su zdravstveno i socijalno ugroženi, u smislu ovog zakona, su domaćinstva u kojima žive lica:

(1) sa invaliditetom, sa posebnim potrebama ili lošeg zdravstvenog stanja kod kojih može nastupiti ugroženost života ili zdravlja zbog ograničenja ili obustave snabdijevanja, i

(2) koja su u stanju socijalne potrebe koju je utvrdila javna ustanova, odnosno organ državne uprave nadležni za poslove socijalnog staranja.

2. Ranjivi kupci koji su socijalno ugroženi su domaćinstva u kojima žive lica u stanju socijalne potrebe koju je utvrdila javna ustanova, odnosno organ državne uprave nadležni za poslove socijalnog staranja.

3. Propisom Vlade utvrđuju se:

(1) bliži kriterijumi na osnovu kojih se određuju kupci iz kategorija iz st. 1 i 2 ovog člana, a koji se odnose na socijalno i zdravstveno stanje;

(2) iznos ili visina subvencije za kupce iz stava 1 ovog člana;

(3) granica mjesečne potrošnje električne energije ili gasa za koju se može ostvariti pravo na subvenciju;

(4) način i period obavješćavanja nadležnog snabdjevača o kupcima koji ispunjavaju uslove za snabdijevanje kao ranjivi kupci;

(5) način obračuna subvencije na računima za utrošenu električnu energiju ranjivih kupaca.

4. Kupce iz st. 1 i 2 ovog člana određuju organi državne uprave nadležni za poslove socijalnog staranja i zdravlja na osnovu kriterijuma iz stava 3 tačka 1 ovog člana, i o tome obavješćavaju snabdjevača u skladu sa propisom iz stava 3 tačka 4 ovog člana.

5. Zabranjena je obustava snabdijevanja električnom energijom i gasom kupcima iz stava 1 ovog člana, a kupcima iz stava 2 ovog člana, od početka oktobra do kraja aprila, bez obzira na eventualne neizmirene obaveze po osnovu utrošene električne energije ili gasa.
6. Vlada, na predlog Ministarstva, obavještava Sekretarijat Energetske zajednice o svim mjerama preduzetim u cilju ispunjavanja obaveza snabdijevanja ranjivih kupaca, u roku od jednog mjeseca od njihovog usvajanja, i može ih odmah primijeniti.
7. Obavještenje iz stava 6 ovog člana sadrži podatke o kategoriji kupaca, trajanju mjera i broju kupaca na koje se te mjere odnose.
8. Snabdjevač nastavlja da snabdijeva kupce iz stava 4 ovog člana pod istim uslovima, uz poštovanje ograničenja iz stava 5 ovog člana i dužan je da mu obračuna subvencije iz stava 3 ovog člana.
- Dalje se u izjašnjenju navodi da će se potpuna usklađenost postići donošenjem podzakonskog akta kojim se utvrđuju: bliži kriterijumi na osnovu kojih se određuju ranjivi kupci; iznos ili visina subvencije za ranjive kupce koji su zdravstveno i socijalno ugroženi; granica mjesečne potrošnje električne energije ili gasa za koju se može ostvariti pravo na subvenciju; način i period obavješćavanja nadležnog snabdjevača o kupcima koji ispunjavaju uslove za snabdijevanje kao ranjivi kupci i način obračuna subvencije na računima za utrošenu električnu energiju ranjivih kupaca;
 - Da je u skladu sa svim procedurama, Ministarstvo energetike održalo Javnu raspravu povodom pripreme Predloga zakona o energetici, koja je trajala 40 dana od 7. avgusta 2024.godine;
 - Da su tom prilikom sva zainteresovana lica mogla dostaviti primjedbe, komentare i sugestije na objavljeni tekst Nacrta zakona, a do utvrđenog roka primili smo 317 komentara, među kojima nije bilo komentara i/ili sugestija od strane Udruženja podstanara Crne Gore (izvještaj o sprovedenoj Javnoj raspravi na Nacrt zakona o energetici je objavljen u decembru 2024. godine na sajtu Ministarstva energetike);
 - Da Ministarstvo energetike podržava inicijativu formiranja Registra podstanara, koji bi olakšao prepoznavanje socijalnih kategorija, na način kao što je to slučaj sa licima koja su zdravstveno i/ili socijalno ugrožena, a prepoznata od strane javne ustanove, odnosno organa državne uprave;
 - Da Ministarstvo energetike nije nadležno za formiranje ovakve vrste Registra;
 - Da je Nacrt Zakona o energetici, sa obrazloženjem i svom pratećom dokumentacijom objavljen na sajtu Ministarstva energetike od 7. avgusta 2024. godine.

III ČINJENICE I OKOLNOSTI PREDMETA

3. Na osnovu sprovedenog ispitnog postupka, pritužbe, dostavljenog izjašnjenja i ostale dokumentacije, utvrđene su sljedeće činjenice i okolnosti relevantne za donošenje mišljenja:
- Da ne postoji Registar podstanara, koji bi olakšao prepoznavanje određenih ranjivih kategorija;

- Da je Ministarstvo energetike održalo Javnu raspravu povodom pripreme Predloga zakona o energetici, koja je trajala 40 dana od 7. avgusta 2024. godine.

IV RELEVANTNO PRAVO

5. Ustav Crne Gore:

“Član 8

Zabranjena je svaka neposredna ili posredna diskriminacija, po bilo kom osnovu.

Član 17

Prava i slobode ostvaruju se na osnovu Ustava i potvrđenih međunarodnih sporazuma.

Svi su pred zakonom jednaki, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo."

6. Zakon o zabrani diskriminacije („Službeni list Crne Gore", br.46/10, 18/14 i 42/17):

“Član 2 st. 1 i 2

Zabranjen je svaki oblik diskriminacije, po bilo kom osnovu.

Diskriminacija je svako pravno ili faktičko pravljenje razlike ili nejednako postupanje, odnosno propuštanje postupanja prema jednom licu, odnosno grupi lica u odnosu na druga lica, kao i isključivanje, ograničavanje ili davanje prvenstva nekom licu u odnosu na druga lica, koje se zasniva na rasi, boji kože, nacionalnoj pripadnosti, društvenom ili etničkom porijeklu, vezi sa nekim manjinskim narodom ili manjinskom nacionalnom zajednicom, jeziku, vjeri ili uvjerenju, političkom ili drugom mišljenju, polu, promjeni pola, rodnom identitetu, seksualnoj orijentaciji i/ili interseksualnim karakteristikama, zdravstvenom stanju, invaliditetu, starosnoj dobi, imovnom stanju, bračnom ili porodičnom stanju, pripadnosti grupi ili pretpostavci o pripadnosti grupi, političkoj partiji ili drugoj organizaciji, kao i drugim ličnim svojstvima."

7. Zakon o zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore (" Službeni list Crne Gore", br.42/11,32/14 i 21/17):

„Član 41 stav 1

Nakon završetka ispitivanja povrede ljudskih prava i sloboda Zaštitnik/ca daje mišljenje o tome da li je, na koji način i u kojoj mjeri došlo do povrede ljudskih prava i sloboda."

8. Zakon o energetici ("Službeni list Crne Gore", br. 28/25):

“Član 186

(1) Ranjivi kupci koji su zdravstveno i socijalno ugroženi, u smislu ovog zakona, su domaćinstva u kojima žive lica:

1) sa invaliditetom, sa posebnim potrebama ili lošeg zdravstvenog stanja kod kojih može nastupiti ugroženost života ili zdravlja zbog ograničenja ili obustave snabdijevanja, i

2) koja su u stanju socijalne potrebe koju je utvrdila javna ustanova, odnosno organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja.

(2) Ranjivi kupci koji su socijalno ugroženi su domaćinstva u kojima žive lica u stanju socijalne potrebe koju je utvrdila javna ustanova, odnosno organ državne uprave nadležan za poslove socijalnog staranja.

(3) Propisom Vlade utvrđuju se:

1) bliži kriterijumi na osnovu kojih se određuju kupci iz kategorija iz st. 1 i 2 ovog člana, a koji se odnose na socijalno i zdravstveno stanje;

2) iznos ili visina subvencije za kupce iz stava 1 ovog člana;

3) granica mjesečne potrošnje električne energije ili gasa za koju se može ostvariti pravo na subvenciju;

4) način i period obavješćavanja nadležnog snabdjevača o kupcima koji ispunjavaju uslove za snabdijevanje kao ranjivi kupci;

5) način obračuna subvencije na računima za utrošenu električnu energiju ranjivih kupaca.

(4) Kupce iz st. 1 i 2 ovog člana određuju organi državne uprave nadležni za poslove socijalnog staranja i zdravlja na osnovu kriterijuma iz stava 3 tačka 1 ovog člana, i o tome obavješćavaju snabdjevača u skladu sa propisom iz stava 3 tačka 4 ovog člana.

(5) Zabranjena je obustava snabdijevanja električnom energijom i gasom kupcima iz stava 1 ovog člana, a kupcima iz stava 2 ovog člana, od početka oktobra do kraja aprila, bez obzira na eventualne neizmirene obaveze po osnovu utrošene električne energije ili gasa.

(6) Vlada, na predlog Ministarstva, obavješćava Sekretarijat Energetske zajednice o svim mjerama preduzetim u cilju ispunjavanja obaveza snabdijevanja ranjivih kupaca, u roku od jednog mjeseca od njihovog usvajanja, i može ih odmah primijeniti.

(7) Obavješćenje iz stava 6 ovog člana sadrži podatke o kategoriji kupaca, trajanju mjera i broju kupaca na koje se te mjere odnose.

(8) Snabdjevač nastavlja da snabdijeva kupce iz stava 4 ovog člana pod istim uslovima, uz poštovanje ograničenja iz stava 5 ovog člana i dužan je da mu obračuna subvencije iz stava 3 ovog člana.”

9. Zakon o socijalnom stanovanju ("Službeni list Crne Gore", br. 035/13, 084/24):

“Član 2 st. 1 i 2

Socijalno stanovanje, u smislu ovog zakona, je stanovanje odgovarajućeg standarda koje se obezbjeđuje pojedincima ili domaćinstvima koja iz socijalnih, ekonomskih i drugih razloga ne mogu da riješe pitanje stanovanja.

Član 3

Pravo na socijalno stanovanje, u skladu sa ovim zakonom, mogu da ostvare fizička lica koja nemaju stan, odnosno drugi objekat za stanovanje (u daljem tekstu: stambeni objekat), odnosno lica čiji stambeni objekat nije odgovarajućeg standarda i koja iz prihoda koje ostvaruju ne mogu da obezbijede stambeni objekat.

Pravo iz stava 1 ovog člana može da ostvari crnogorski državljanin sa prebivalištem na teritoriji Crne Gore, ako ispunjava uslove utvrđene ovim zakonom.

Pravo iz stava 1 ovog člana može da ostvari i strani državljanin i lice bez državljanstva čiji status je riješen u skladu sa zakonom, odnosno međunarodnim ugovorom.

Član 24

Subvencije za socijalno stanovanje dodjeljuju se odlukom Vlade, odnosno jedinice lokalne samouprave.

Subvencije za socijalno stanovanje se ostvaruju:

1) pokrićem troškova zakupnine;

2) subvencioniranjem kamatnih stopa za komercijalne hipotekarne kredite odobrene korisniku za kupovinu ili izgradnju stambenog prostora;

- 3) pokrićem troškova za poboljšanje kvaliteta stambenog objekta;
- 4) pokrićem troškova unaprjeđenja uslova stanovanja (davanjem kredita pod povoljnim uslovima, dodjelom nepovratnih sredstava i slično)."

10. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda:

"Član 14

Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbjeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status."

11. Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima:

„Član 11 stav 1

Države članice ovog pakta priznaju pravo svakom licu na životni standard dovoljan za njega samog i njegovu porodicu, ubrajajući tu i dovoljnu hranu, odjeću i smještaj, kao i stalno poboljšanje njegovih uslova života. Države članice će preduzeti odgovarajuće mjere radi osiguranja ostvarenja ovog prava i u tom cilju one priznaju bitni značaj slobodno izabrane međunarodne saradnje."

V OCJENA ZAŠTITNIKA

12. Pritužbom se prigovara predlogu novog Zakona o energetici, koji uvodi subvencije za socijalno ugrožene potrošače, ali istovremeno zanemaruje prava podstanara, koji čine značajan dio populacije sa niskim prihodima, kako se navodi, što ima potencijal da dovede do ozbiljne diskriminacije hiljadu podstanarskih porodica u Crnoj Gori.

13. U ispitnom postupku kod Zaštitnika, Ministarstvo energetike je u dostavljenom izjašnjenju, pored ostalog, navelo: da je predlogom Zakona o energetici, članom 186 navedeno ko su ranjivi kupci, kao i da su to domaćinstva u kojima žive lica u stanju socijalne potrebe koju je utvrdila javna ustanova, odnosno organ državne uprave nadležni za poslove socijalnog staranja; da se propisom Vlade utvrđuju bliži kriterijumi na osnovu kojih se određuju kupci iz kategorija iz st. 1 i 2 člana 186, a koji se odnose na socijalno i zdravstveno stanje; da je Ministarstvo energetike održalo javnu raspravu povodom pripreme Predloga zakona o energetici, koja je trajala 40 dana od 7. avgusta 2024. godine i da su tom prilikom sva zainteresovana lica mogla dostaviti primjedbe, komentare i sugestije na objavljeni tekst Nacrta zakona; da su do utvrđenog roka primili 317 komentara, među kojima nije bilo komentara i/ili sugestija od strane Udruženja podstanara Crne Gore.

14. Zaštitnik podsjeća da Ustav Crne Gore garantuje jednakost pred zakonom, bez obzira na bilo kakvu posebnost ili lično svojstvo. Dalje, članom 8 st. 2 i 3 Ustava Crne Gore propisano je da se neće smatrati diskriminacijom propisi i uvođenje posebnih mjera koji su usmjereni na stvaranje uslova za ostvarivanje nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti i zaštite lica koja

su po bilo kom osnovu u nejednakom položaju. Posebne mjere se mogu primjenjivati samo dok se ne ostvare ciljevi zbog kojih su preduzete.

15. U tekstu Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda određeno je da se uživanje prava i sloboda predviđenih u Konvenciji obezbjeđuje bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, povezanost s nekom nacionalnom manjinom, imovina, rođenje ili drugi status. Protokol broj 12 uz Konvenciju proširuje obim zaštite od diskriminacije garantovan u osnovnom tekstu Konvencije na način što određuje da će se uživanje svih prava određenih zakonom osigurati bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao što je pol, rasa, boja kože, jezik, vjera, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili drugi status.

16. Evropski sud za ljudska prava u predmetu *Guberina protiv Hrvatske* (Zahtjev br. 23682/13), od 22. marta 2016. godine, ističe:

69. Generalno, kako bi se radilo o pitanju iz člana 14 mora postojati različito postupanje s osobama u analognim ili relevantno sličnim okolnostima (vidi predmet X i drugi protiv Austrije [VV], br. 19010/07, stavak 98., 19. veljače 2013.). Međutim, ne predstavlja svako različito postupanje ujedno i povredu člana 14. Različito postupanje je diskriminatorno ako nema objektivnog i razumnog opravdanja; drugim riječima, ako ne teži legitimnom cilju ili ako nema razumnog odnosa razmjernosti između korištenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti (vidi predmete *Fabris protiv Francuske* [VV], br. 16574/08, stav 56., ECHR 2013 (izvodi); *Weller protiv Mađarske*, br. 44399/05, stav 27., 31. marta 2009.; i *Topčić-Rosenberg protiv Hrvatske*, br. 19391/11, stav 36., 14. novembra 2013.).

70. Takođe, član 14. ne zabranjuje ugovornim strankama da prema određenim skupinama postupaju različito kako bi ispravile „činjenične nejednakosti među njima“. Zaista, pravo ne biti diskriminisan u uživanju prava zajamčenih na osnovu Konvencije takođe je povrijeđeno kada države bez objektivnog i razumnog opravdanja ne postupaju drugačije prema osobama čija je situacija znatno drugačija (vidi predmete *Thlimmenos Protiv Grčke* [VV], br. 34369/97, stav 44., ECHR 2000-IV; *Stec i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva* [VV], br. 65731/01 i 65900/01, stav 51., ECHR 2006-VI; i *Sejdić i Finci protiv Bosne i Hercegovine* [VV], br. 27996/06 i 34836/06, stav 44., ECHR 2009).

17. Iz dostavljenog izjašnjenja na navode iz pritužbe proizilazi da Ministarstvo energetike podržava inicijativu formiranja Registra podstanara, koji bi, kako navode, olakšao prepoznavanje socijalnih kategorija, na način kao što je to slučaj sa licima koja su zdravstveno i/ili socijalno ugrožena, a prepoznata od strane javne ustanove, odnosno organa državne uprave, kao i da to Ministarstvo nije nadležno za formiranje ovakve vrste Registra.

18. Zaštitnik ne može utvrđivati svrsishodnost norme kojim su određene kategorije lica proglašene ranjivim kupcima. Ovo u smislu činjenice da se prema brojnim pokazateljima navedene grupe ranjivih kupaca zaista mogu smatrati posebno ugroženim, a neki od razloga koji bi opredijelili uključivanje kategorije podstanara mogu biti podvedeni pod stav 2 člana 186 (domaćinstva u kojima žive lica u stanju socijalne potrebe), to nadalje znači da bi

utvrđivanje statusa ugroženosti ovakvih domaćinstava bila osnova da se prema njima primjeni ova klauzula. Prepoznavanje posebne podkategorije u okviru, kao ranjive kategorije, proizilazi i iz okolnosti da svi podstanari nijesu socijalno ugroženi, odnosno oni koji imaju dovoljno prihoda da izmire obaveze po osnovu zakupa stana.

19. Nadalje, utvrđivanje statusa podstanara otežano je da ukoliko za to ne postoje formalni dokazi (ugovor o zakupu, izjava i slično) tome bi svakako trebalo prethoditi uvođenje registra podstanara koji uključuje njihov socijalni status, kao i preduzimanje drugih mjera od kojih su neke u vezi sa ovim zakonom.

20. Sa aspekta socijalnih prava, Država ima široko polje procjene. Zaštitnik smatra da je potrebna sistemska procjena više zakona, prije svega, zakona kojima se uređuje socijalno stanovanje, poreska oblast, pa i ovaj zakon, te je neophodno da se obezbijede uslovi za rješavanje stambene politike. Evropski sud za ljudska prava u predmetu *Guberina protiv Hrvatske* (Zahtjev br. 23682/13), od 22. marta 2016. godine, ističe:

71. Sud je prihvatio i da se opšta politika ili mjera koja proizvodi nerazmjerno štetne učinke na određenu grupu može smatrati diskriminatornom, nezavisno o tome što nije posebno usmjerena na tu grupu, te da diskriminacija potencijalno protivna Konvenciji može proizaći i iz *de facto* situacije (vidi predmete D.H. i drugi protiv Češke Republike [VV], br. 57325/00, stav 175., ECHR 2007-IV; i Kurić i drugi protiv Slovenije [VV], br. 26828/06, stav 388., ECHR 2012 (izvodi)). Međutim, to je slučaj samo ako takva politika ili mjera nemaju „objektivno i razumno“ opravdanje, to jest, ako ne teži „legitimnom cilju“ ili ako nema „razumnog odnosa srazmjernosti“ između korištenih sredstava i cilja koji se želi ostvariti (vidi predmet S.A.S. protiv Francuske [VV], br. 43835/11, stav 161., ECHR 2014 (izvodi)).

72. Države ugovornice uživaju određenu slobodu procjene u ocjenjivanju opravdavaju li razlike i do koje mjere u inače sličnim situacijama drugačije postupanje. Opseg slobode procjene razlikuje se prema okolnostima, predmetu spora i njegovoj pozadini. Isto vrijedi i za potrebu da se prema određenim skupinama postupa različito kako bi se ispravile „činjenične nejednakosti među njima“ (vidi predmet Stummer protiv Austrije [VV], br. 37452/02, stav 88., ECHR 2011).

Dalje, Zaštitnik smatra da podstanari koji se nalaze u stanju socijalne potrebe, mogu biti dvostruko ranjiva kategorija, te ukazuje na potrebu da se ranjivim kategorijama u okviru podstanara definišu kriterijumi za dokazivanje ranjivog socio-ekonomskog položaja i da unutar kategorije podstanara postoje osobe sa različitim imovinskim i socijalnim statusom.

21. Stoga, Zaštitnik smatra da se po uređenju prethodnog pitanja, kakav je Registar podstanara, moraju preduzeti mjere i aktivnosti na prepoznavanju ranjive kategorije, u okviru podstanara, a koji *de facto* nijesu predviđeni aktuelnim propisima kojima se uređuju određene povlastice za socijalno ugrožene kategorije. Na ovaj način jasno bi se mogao dokazivati status podstanara koji se nalaze u stanju socijalne potrebe i rizika od dvostruko ranjivog položaja. Istovremeno, obezbijedila bi se veća pravna sigurnost, a propisi ispunili kriterijum predvidljivosti i preciznosti.

22. Imajući u vidu sve navedeno, Zaštitnik

UKAZUJE

- da u okviru svojih nadležnosti preduzme mjere i aktivnosti na utvrđivanju bližih kriterijuma na osnovu kojih bi se jasno prepoznala kategorija *de facto* ranjivih kupaca u okviru podstanara, te na taj način doprinijelo socijalnoj sigurnosti i adekvatnijem životnom standardu.

*ZAMJENICA ZAŠTITNIKA
LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE
Nerma Dobardžić*

Dostavljeno:

- *Podnosiocu pritužbe;*
- *Ministarstvu energetike;*
- *Vladi Crne Gore, na upoznavanje;*
- *U spise predmeta.*